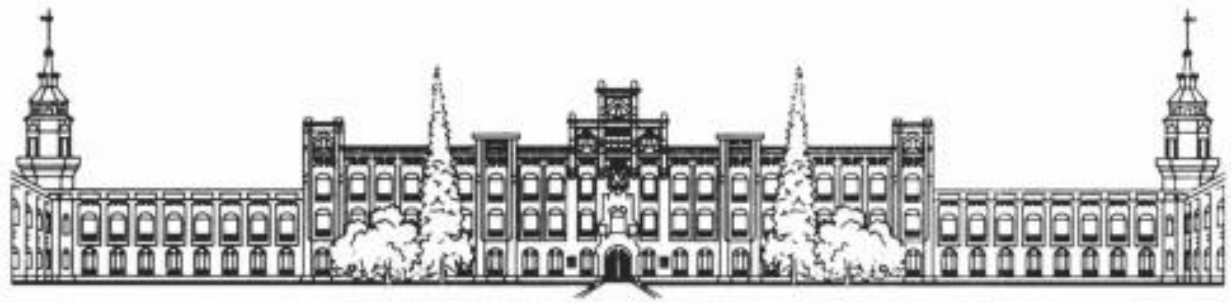

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського» Інститут прикладного системного аналізу

Лабораторна робота № 3
з курсу «Чисельні методи 1»
з теми «Ітераційні методи розв’язання СЛАР»
Варіант № 16

Виконав студент 2 курсу групи КА-91
Панченко Єгор Станіславович
перевірила старший викладач
Хоменко Ольга Володимирівна

Київ-2021

Завдання: розв'язати СЛАР

$$\begin{cases} 2.923 \cdot x_1 + 0.220 \cdot x_2 + 0.159 \cdot x_3 + 0.328 \cdot x_4 = 0.605, \\ 0.363 \cdot x_1 + 4.123 \cdot x_2 + 0.268 \cdot x_3 0.327 \cdot x_4 = 0.496, \\ 0.169 \cdot x_1 + 0.271 \cdot x_2 + 3.906 \cdot x_3 + 0.295 \cdot x_4 = 0.590, \\ 0.241 \cdot x_1 + 0.319 \cdot x_2 + 0.257 \cdot x_3 + 3.862 \cdot x_4 = 0.896, \end{cases}$$

методом Якобі.

1. **Текст програм**

```
#include <vector>

using namespace std;

namespace Laba3 {

    const vector<vector<double> > A = {{2.923, 0.220, 0.159, 0.328},
                                       {0.363, 4.123, 0.268, 0.327},
                                       {0.169, 0.271, 3.906, 0.295},
                                       {0.241, 0.319, 0.257, 3.862}};
    const vector<double> B = {0.605, 0.496, 0.590, 0.896};
    double eps = 1e-5;
}

using namespace Laba3;

bool DiagonalDominant(vector< vector < double > > A) {
    for (int i = 0; i < A.size(); i++) {
        for (int j = 0; j < A.size(); j++) {
            if (i == j) {
                continue;
            }
            if (A[i][j] >= A[i][i]) {
                return false;
            }
        }
    }

    return true;
}

void PrintMat(vector < vector < double > > A) {
    for (int i = 0; i < A.size(); i++) {
        for (auto j : A[i]) {
            printf("%4.5lf ", j);
        }
        printf("\n");
    }
}

void PrintRow(vector < double > B) {
    for (auto i : B) {
        printf("%4.5lf ", i);
    }
    printf("\n");
}
```

```
void SolveByYacob() {
    bool dom = DiagonalDominant(Laba3::A);
    printf("Diagonal dominant: %s\n", dom ? "true" : "false");
    auto A_it = Laba3::A;
    auto B_it = Laba3::B;
    for (int i = 0; i < A_it.size(); i++) {
        for (int j = 0; j < A_it.size(); j++) {
            if (i == j) {
                A_it[i][j] = 0;
                continue;
            }
            A_it[i][j] = -Laba3::A[i][j] / Laba3::A[i][i];
        }
        B_it[i] /= Laba3::A[i][i];
    }
    printf("\nMatrix B:\n");
    PrintMat(A_it);
    printf("\nColumn c:\n");
    for (int i = 0; i < B_it.size(); i++) {
        printf("c[%d] = %10.5lf\n", i, B_it[i]);
        //PrintRow(B_it);
    }

    vector < vector < double > > x(0);
    bool need_random = true;
    if (need_random) {
        srand(time(0));
        vector < double > r(B_it.size());
        for (auto &i : r) {
            i = (double)rand() / rand();
        }
        x.push_back(r);
    } else {
        x.push_back(B_it);
    }

    for (;;) {
        auto x_it = Multy(A_it, x.back());
        for (int i = 0; i < x_it.size(); i++) {
            x_it[i] += B_it[i];
        }


        double maxdiff = 0;
        for (int i = 0; i < x_it.size(); i++) {
            maxdiff = max(maxdiff, abs(x_it[i] - x.back()[i]));
        }

        x.push_back(x_it);

        if (maxdiff <= Laba3::eps) {
            break;
        }
    }
    printf("\nSolution:\n");
    for (int i = 0; i < x.back().size(); i++) {
        printf("x[%d] = %10.5lf\n", i, x.back()[i]);
```

```
        //PrintRow(x.back());
    }

    auto diff = Substract(Laba3::B, Multy(Laba3::A, x.back()));

    printf("\ndiff is:\n");
    for (auto j : diff) {
        printf("%10.5lf\n", j);
    }
}
```

2. Результат роботи програм

№ ітерації	x_1	x_2	x_3	x_4	$\|x^{(k)} - x^{(k-1)}\|$
0	1.47970	0.04804	0.43595	0.73210	-
1	0.09750	-0.09638	0.02840	0.10669	1.382
2	0.20072	0.10141	0.14546	0.23199	.19779
3	0.16540	0.07477	0.11781	0.20142	.03532
4	0.17234	0.08211	0.12349	0.20767	.00734
5	0.17078	0.08063	0.12221	0.20625	.00156
6	0.17112	0.08096	0.12249	0.20655	.00034
7	0.17104	0.08089	0.12243	0.20649	.00008
8	0.17106	0.08091	0.12244	0.20650	.00002
допоміжні	1.3822	.144	.408	.625	
обчислення	.10322	.19779	.11706	.1253	
	.03532	.02664	.02765	.03057	
	.00694	.00734	.00568	.00625	
	.00156	.00148	.00128	.00142	
	.00034	.00033	.00028	.0003	
	.00008	.00007	.00006	.00006	
	.00002	.00002	.00001	.00001	

```
C:\Users\panen\CLionProjects\NumericalMethods\cmake-build-debug\NumericalM
Diagonal dominant: true

Matrix B:
0.00000 -0.07527 -0.05440 -0.11221
-0.08804 0.00000 -0.06500 -0.07931
-0.04327 -0.06938 0.00000 -0.07552
-0.06240 -0.08260 -0.06655 0.00000

Column c:
c[0] =    0.20698
c[1] =    0.12030
c[2] =    0.15105
c[3] =    0.23200
0-th approximation:
        x[0] =    1.47970
        x[1] =    0.04804
        x[2] =    0.43595
        x[3] =    0.73210
1-th approximation:
        x[0] =    0.09750
        x[1] =   -0.09638
        x[2] =    0.02840
        x[3] =    0.10669
2-th approximation:
        x[0] =    0.20072
        x[1] =    0.10141
        x[2] =    0.14546
        x[3] =    0.23199
3-th approximation:
        x[0] =    0.16540
        x[1] =    0.07477
        x[2] =    0.11781
        x[3] =    0.20142
4-th approximation:
        x[0] =    0.17234
        x[1] =    0.08211
        x[2] =    0.12349
        x[3] =    0.20767
5-th approximation:
        x[0] =    0.17078
        x[1] =    0.08063
        x[2] =    0.12221
        x[3] =    0.20625
6-th approximation:
        x[0] =    0.17112
        x[1] =    0.08096
        x[2] =    0.12249
        x[3] =    0.20655
7-th approximation:
        x[0] =    0.17104
        x[1] =    0.08089
        x[2] =    0.12243
        x[3] =    0.20649
8-th approximation:
        x[0] =    0.17106
        x[1] =    0.08091
        x[2] =    0.12244
        x[3] =    0.20650

Solution:
x[0] =    0.17106
x[1] =    0.08090
x[2] =    0.12244
x[3] =    0.20650

diff is:
   0.00000
   0.00000
   0.00000
   0.00000

Process finished with exit code 0
```

3. Висновок

У ході виконання лабораторної роботи було програмно реалізовано метод Якобі для будь-якої СЛАР розмірності $n \times n$, для якої виконується умова діагональної переваги. Перед початком роботи самого методу перевіряється умова діагональної переваги. Програма виводить шуканий вектор-розв'язок. Також вираховується похибка – наскільки відрізняється добуток початкової матриці A і знайденого вектора $\vec{x}$ від початкового вектора $\vec{b}$. За норму брався абсолютний поелементний максимум з різниці двох векторів. Програма виводить послідовність наближень. Початкове наближення можна задати двома способами – вручну або випадковими числами. В програмі реалізований саме випадковий варіант. При декількох запусках розв'язки не змінилися. Кількість наближень коливається в межах 10.